

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ – JĘZYK POLSKI

Przedmiotowy System Oceniania
z języka polskiego w klasach IV-VIII

1. Ocenianie uczniów na lekcjach języka polskiego dotyczy przyswojonej przez ucznia wiedzy, umiejętności, wysiłku włożonego w przygotowanie pracy i aktywności na lekcjach.
2. Uczeń ma obowiązek systematycznego i czynnego uczestnictwa w procesie uczenia się przez cały okres nauki.
3. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, nosić potrzebne przybory.
4. Nieprzygotowanie do lekcji uczeń powinien zgłosić nauczycielowi jeszcze przed rozpoczęciem danej lekcji.
5. Wszystkie zaległości spowodowane nieprzygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następnej lekcji, chyba że nauczyciel ustanowi inny termin.
6. W ciągu semestru uczeń ma prawo do trzykrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji, które będzie odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą skrótu np. Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych na lekcję. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
7. Drobne uchybienia w odpowiedziach ustnych, pisemnych poprawach sprawdzianów itp., mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą minusów. Aktywność na lekcji jest nagradzana ocenami lub „plusami”. Przez aktywność rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, czynna praca w grupach, wykonywanie dodatkowych zadań.
8. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami ustalonymi w kryteriach oceniania.
9. Prace klasowe, sprawdziany, testy, dyktanda są obowiązkowe.
10. Prace klasowe, sprawdziany, testy, dyktanda są zapowiadane przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem i podanym zakresem sprawdzanych umiejętności i wiedzy.
11. Uczeń ma możliwość poprawy każdej pracy, z której otrzymał ocenę niedostateczną, w terminie nie dłuższym niż 14 dni. W szczególnych przypadkach nauczyciel może określić inny termin.
12. Każdą pracę klasową, sprawdzian, test uczeń może jeden raz poprawić.
13. Wszystkie oceny są jawne.
14. Kartkówki (15 min) obejmujące treści kształcenia z trzech ostatnich różnych tematów lekcji nie muszą być zapowiadane i będą pisane jednokrotnie. Uczeń ma prawo zgłosić chęć poprawy kartkówki, z której otrzymał ocenę niedostateczną. Forma i termin poprawy zostaną ustalone z nauczycielem. Uczeń nieobecny na kartkówce niezapowiedzianej nie jest zobowiązany do pisania jej w innym terminie.
15. Ocena ze sprawdzianu semestralnego, rocznego nie musi być końcową oceną wystawioną za semestr czy rok szkolny.
16. Nauczyciel zastrzega sobie prawo indywidualizacji procesu oceniania w szczególnych przypadkach.
17. Sprawdziany pisemne będą ocenione przez nauczyciela w ciągu dwóch tygodni od ich napisania.
18. Ocenione prace klasowe, sprawdziany, testy uczeń ma obowiązek poprawić na lekcji.
19. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 2 tygodni) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień.

20. Przy formułowaniu oceny na zakończenie semestru, roku szkolnego , hierarchia ważności ocen częściowych jest następująca: prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, dyktanda, odpowiedzi ustne, recytacja, aktywność ucznia, prace długoterminowe.
21. Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.

I. SZCZEGÓŁOWE CELE KSZTAŁCENIA W WYCHOWANIA

Program nauczania oraz podręcznik muszą być zgodne z podstawą programową oraz innymi rozporządzeniami Ministerstwa Edukacji Narodowej. W przedstawionych poniżej celach zostały ujęte wszystkie cele kształcenia (wymagania ogólne) zapisane w podstawie oraz te, o które program GWO „Między nami” i WSiP „Zamieńmy słowo”.

Cele kształcenia

Głównym celem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej jest kształcenie u uczniów umiejętności mówienia, słuchania, pisanie i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

Uczeń:

- rozwija umiejętność odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury poprzez rozumienie znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych,
- rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami,
- dba o poprawność językową wypowiedzi (w wypowiedziach pisanych również poprawność ortograficzną i interpunkcyjną),
- rozpoznaje cechy gatunkowe różnych tekstów kultury,
- rozwija zainteresowania językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- w kontakcie z dziełami kultury kształtuje swoją hierarchię wartości i wrażliwości, poczucie własnej tożsamości, swoją postawę patriotyczną i obywatelską oraz własne poczucie estetyki,
- szanuje odmienność kultur, przekonań religijnych, poglądów innych osób,
- przygotowuje się do publicznych wystąpień,
- rozpoznaje swoje zainteresowania, możliwości, potrzeby językowe i czytelnicze po to, by rozbudzać swoje pasje czytelnicze, rozwijać zdolności i zainteresowania .
Istotne, szczególnie z punktu widzenia dobrego funkcjonowania we współczesnym świecie, jest także kształcenie umiejętności ponadprzedmiotowych.

Uczeń powinien:

- skutecznie komunikować się w różnych sytuacjach,
- kształcić umiejętności negocjowania, formułowania własnych sądów, argumentowania,
- efektywnie współdziałać w zespole poprzez tworzenie wspólnych przedsięwzięć, np. przygotowanie spektaklu, przygotowanie i redagowanie gazetki,
- rozwiązywać problemy,
- planować, organizować i oceniać własne uczenie się,
- posługiwać się technologią informacyjną, np. programami przydatnymi przy tworzeniu prezentacji multimedialnych,
- krytycznie korzystać z zasobów internetu,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce,
- poszukiwać informacji w różnych źródłach, a następnie porządkować je i poprawnie wykorzystywać do własnych celów.

Dzięki w/w celom kształcenia uczeń:

- kształci umiejętność rozpoznawania cech gatunkowych różnych tekstów kultury,
- rozbudza swoje zainteresowania czytelnicze, filmowe i teatralne,
- wykonuje różnego rodzaju działania twórcze (np. przygotowuje dramę, inscenizację, spektakl teatralny, pisze scenariusze filmowe, tworzy adaptacje, redaguje gazetkę szkolną, reżyseruje film, nagrywa słuchowisko radiowe, projektuje scenografię i kostiumy, tworzy podkłady muzyczne do przedstawień, afisze i plakaty),
- świadomie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych,
- przygotowuje się do samodzielnego korzystania z dóbr kultury: bibliotek, galerii, filharmonii, muzeów, teatrów, kin,
- rozbudza wrażliwość na sztukę poprzez różnorodne działania artystyczne (tworzenie własnych tekstów poetyckich i prozatorskich, np. recytację, grę aktorską, działania plastyczne, muzyczne),
- analizuje teksty kultury masowej,
- rozwija wrażliwość estetyczną,
- doskonali umiejętność mądrego i krytycznego odbioru środków masowego przekazu.

Cele wychowawcze:

- dbanie o kulturę języka, walkę z przejawami agresji w języku i wulgaryzmami,
- nabywanie umiejętności kulturalnego rozwiązywania konfliktów,
- kształtowanie postaw humanistycznych, np. tolerancji, uczciwości, sprawiedliwości, odwagi cywilnej, empatii, szacunku dla innych ludzi, odpowiedzialności,
- wychowanie patriotyczne rozumiane jako kształcenie postaw obywatelskich, wspólnego działania dla dobra innych, zaangażowania w życie szkoły i lokalnej społeczności,
- poznawanie dziedzictwa kultury regionalnej i narodowej na tle kultury europejskiej,
- umacnianie świadomości ekologicznej,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- pogłębianie aktywności poznawczej ucznia, pomoc w rozwijaniu osobistych zainteresowań,
- kształcenie właściwego zachowania w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych,
- wdrażanie uczniów do samokształcenia, odkrywania własnych preferencji w zakresie stylu uczenia się,
- wdrażanie od obiektywnego oceniania postaw innych ludzi, przygotowanie do samooceny, rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron,
- umacnianie poczucia własnej wartości.

II. TREŚCI NAUCZANIA WRAZ Z OPISEM ZAŁOŻONYCH OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Treści w podstawie programowej zostały zapisane językiem wymagań. Jest to połączenie tradycyjnego modelu kształcenia najważniejszych umiejętności polonistycznych (czytania, mówienia, pisanie) z wymogami otaczającej nas rzeczywistości, czyli koniecznością nieustającego rozwoju (również poprzez samokształcenie), radzenie sobie z zalewem informacji, a w dobie upadku autorytetów – przede wszystkim uczeniem o wartościach. Zapisy z podstawy zostały uszczegółowione tak, by można było jednoznacznie i precyzyjnie zdiagnozować postępy uczniów na koniec etapu edukacyjnego. Stąd podział przewidywanych osiągnięć ucznia na sześć części:

1. Czytanie i analizowanie tekstów kultury.
2. Interpretowanie i wartościowanie.
3. Mówienie i pisanie.

4. Świadomość językowa.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
6. Samokształcenie i docieranie do informacji.

III. PROPOZYCJE KRYTERIÓW OCENY I METOD SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Ocenianie to nie tylko przekazywanie informacji o postępach ucznia, lecz także informacja zwrotna dla nauczyciela o efektach jego pracy, o konieczności – w razie niepowodzeń uczniów- modyfikacji jego działań w zakresie doboru treści, metod, organizacji zajęć.

Systematycznie oceniane będą różne przejawy aktywności ucznia:

- prace klasowe,
- odpowiedzi ustne,
- prace długoterminowe, m.in. projekty,
- testy,
- sprawdziany,
- dyktanda,
- recytacja prozy i poezji,
- sposób prowadzenia zeszytu,
- udział w konkursie klasowym, szkolnym, międzyszkolnym, przedstawieniu, akademii szkolnej,
- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia,
- aktywność na zajęciach – system znaków +,- (3 znaki „+” ocena bardzo dobra, 3 znaki „-” ocena niedostateczna).

Kryteria na poszczególne oceny.

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego. Prezentowane poniżej kryteria ogólne dotyczą oceniania na koniec etapu edukacyjnego.

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,

- wzorowo wykonuje zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela - trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- czasem wykonuje prace nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych, popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne, wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych, popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- nie angażuje się w pracę grupy.